

Tady jsou připraveni na změnu klimatu: představujeme vítěze Adapterra Awards

2.11.2023 - Eliška Vinklerová, Lucie Ješátková | Ministerstvo životního prostředí ČR

Ekologická vozovna tramvají, komplex zdravých bytů, permafarma a obnova brněnského lesoparku.

To jsou vítězové hlavních kategorií soutěže Adapterra Awards pořádané Nadací Partnerství, největší českou environmentální nadací. Ta již pět let hledá a oceňuje projekty, které pomáhají postupně připravit českou krajinu a města na sucho, vlny horka či přívalové deště. Představení vítězů na webu adapterraawards.cz

Projekty do soutěže přihlašují obce, jednotlivci, firmy i organizace. Odborná porota je hodnotí a vybírá z nich ty nejlepší. **Nadace Partnerství** ve spolupráci s odborným garantem Integra Consulting následně shromažďuje **v inspirativní databázi** příběhy všech kvalitních nápadů a řešení. Díky tomu mohou sloužit jako vzorové realizace pro další projektanty, stavebníky či zastupitele obcí po celé České republice. Soutěž zakončila výroční konference, jejímž letošním tématem bylo „Posílení ochrany stromů ve městě“. Záznam z konference je možné přehrát zde.

*„Naše zkušenosti ukazují, že klíčovým prvkem ve veřejném prostoru jsou stromy,“ shrnuje **vedoucí adaptačního týmu Nadace Partnerství Martin Ander**. „Zkusme si představit město bez stromů. Vedro je nesnesitelné, není kam se schovat, vzduch je suchý a mnohem více znečištěný, hluk na nás útočí ze všech stran. Tohle všechno pomáhají stromy řešit. Proto jsem přesvědčen, že pro ně musíme udělat maximum. Pomoci jim v těžkých podmínkách zastavěného prostoru. A tím vlastně pomoci sami sobě, protože by nám ve městech bez stromů nebylo dobře.“*

Záštitu nad soutěží převzal **ministr životního prostředí Petr Hladík**. „Jsem rád, že dnes můžeme ocenit ty nejlepší projekty, které pomáhají našim městům a krajině se lépe adaptovat na negativní projevy změny klimatu. Ocenění by si ale zasloužil každý přihlášený projekt, protože každý z nich svému okolí neuvěřitelně pomáhá. Je třeba, aby takové projekty šly příkladem, za což bych rád ocenil Nadaci Partnerství,“ uvedl na dnešní konferenci, zároveň avizoval změny, které chystá ministerstvo na podporu ochrany stromořadí, zvláště ve městech. „Živá zeleň pomáhá městům a jejich obyvatelům za jakéhokoliv počasí. Proto na Ministerstvu životního prostředí pracujeme na novele zákona o ochraně přírody a krajiny, díky které zrovnoprávníme postavení stromořadí a technických sítí v ulicích českých měst. Stromy a stromořadí jsou důležitou součástí životního prostředí nás všech a ochranu jednoznačně potřebují,“ doplnil ministr Hladík.

Záštitu soutěži předala také **místopředsedkyně Senátu Jitka Seitlová**. „Řešení ekologické krize, jíž je klimatická změna nejviditelnějším projevem, je zatím v nedohlednu. V této situaci nám nezbyvá nic jiného než pracovat alespoň ve prospěch adaptace na změnu, ve prospěch zmírňování jejích projevů. K této nesnadné výzvě se stavíte čelem a patří vám za to můj obdiv a vděk,“ shrnuje místopředsedkyně, proč se rozhodla soutěž Adapterra Awards podpořit.

Soutěž a její hlavní výstup, kterým je online databáze, by nemohly dlouhodobě fungovat bez podpory silných partnerů. Jedním z dlouholetých partnerů je **firma Nestlé**, která oceňuje vítěze v kategorii Volná krajina. V letošním roce se jím stal projekt Regenerace půdy a krajiny Jagava Permafarmy. „Způsob hospodaření zemědělců má zásadní vliv na kvalitu půdy. Na její zdraví, schopnost zadržovat vodu, kvalitu úrody a ráz krajiny, ve které žijeme. Jako potravinářská firma si uvědomujeme, že regenerativní zemědělství, jehož vzorový příklad v tomto projektu vidíme, je navíc příležitostí, jak

snížit dopad zemědělské výroby na klima. V hospodaření Jagava Permafarmy velmi oceňuji její komplexnost, důraz na celou biodiverzitu a využívání moderních přístupů k zemědělství," hodnotí vítězný projekt **Sustainability Lead Nestlé ČR Martina Šilhanová**.

Vítězné projekty v jednotlivých kategoriích a hodnocení odborné poroty:

- **Náš domov - Green Port Strašnice** Investorovi JRD Development se podařilo vybudovat kvalitní developerský projekt se zaměřením na udržitelnost. Kromě rekuperace bylo kladně hodnoceno zadržování dešťové vody a její využití pro zálivku či práce s povrchy k umožnění zasakování vody.
- **Volná krajina - Regenerace půdy a krajiny Jagava Permafarmy** Jedná se o vzácný příklad využití progresivních metod ekologického zemědělství. Zvláště cenný a ojedinělý je důraz na zlepšení kvality půdy. Spojení podnikatelského ducha se zodpovědnou péčí o krajinu, půdu a okolí, které přináší ekonomické i ekologické výsledky.
- **Pracovní prostředí - Modernizace vozovny Slovany** Zodpovědný přístup k výstavbě v centru města, který má značný vliv na omezení tepelného ostrova. Vedle plošně rozsáhlé realizace zelených střech na halách vozovny hodnotíme velmi pozitivně komplexnost projektu z hlediska nakládání s dešťovou vodou.
- **Zastavěná území - Obnova lesoparku Čertova rokle v Brně-Lesné** Představuje komplexní přístup řešení obnovy důležité plochy zeleně na základě mnoha provedených průzkumů a kooperace odborníků. Porota ocenila rychlou realizaci a systematickou snahu o vytvoření stabilních, vícegeneračních a druhově pestrých porostů. Inspirativní v takto intenzivně využívané lokalitě se může stát pravidelná komunikace projektanta s občany.
- **Cenu sympatie** - hlasování veřejnosti se v letošním roce zúčastnilo 8 100 hlasujících, se 1 534 hlasy zvítězil projekt **Obnova lesoparku Čertova rokle v Brně-Lesné**

Zvláštní uznání poroty získaly:

- **Dům s pečovatelskou službou Harmonie** Za rozhodnutí k přeměně stávajícího domu místo nové výstavby a zvelebení vyloučené lokality. Z hlediska adaptací pak za zelenou střechu a proměnu zpevněných ploch na zasakovací. Projekt je demonstrativní, což bývá v sociální sféře méně obvyklé.
- **Tradiční hospodaření v srdci Bzenecké Doubravy** Komplexní přístup k péči o krajinu a půdu. Projekt zohledňuje místní podmínky na rozsáhlém území, zahrnuje realizaci mnoha dílčích opatření, která mají dohromady výrazný efekt na zadržení vody v krajině, snížení eroze, zvýšení biodiverzity díky vytvoření různých biotopů, a zároveň potenciál pro pozitivní hospodářský výsledek.
- **Obnova údolní nivy řeky Kyjovky** Návrat údolní nivy k jejich původní přirozené podobě a funkci je v dnešní kulturní krajině problematický a často těžko dosažitelný. V údolí Kyjovky se úspěšně podařilo realizovat opatření pro zadržení vody v období sucha i zpomalení odtoku v případě přívalových srážek. Oceňujeme vlastní iniciativu a výdrž při realizaci i navzdory byrokracii a komplikacím při jednání s orgány veřejné správy.

Partnerské ocenění:

- **Cenu Kia „Soulad člověka s přírodou“** - získal projekt **Hospodaření s vodou v Toulcově dvoře**, který představuje přírodě blízké prostředí uprostřed pražské zástavby. Společnost Kia Czech na něm ocenila, že svým hospodařením inspiruje a zapojuje širokou veřejnost k odpovědnému vztahu k přírodě.
- **Cenu Prahy** - získal projekt **Hospodaření s vodou v Toulcově dvoře** za velmi zdařilý dlouhodobý a systematický pozitivní dopad na biodiverzitu, nakládání s dešťovými vodami a vzdělávání dětí i dospělých.

https://www.mzp.cz/cz/news_20231101_Predstavujeme_viteze_Adapterra_Awards